

Edukativni priručnik

Metode, aktivnosti i igre za radionice sa
djecom i omladinom u sportu

Partneri

Financira

Otisak

Izdavač: Vienna Institute for International Dialogue and Cooperation (VIDC) | Moellwaldplatz 5/9, A-1040 Beč | Urednici: David Hudelist; Tea Radović; Fuad Avdagić; Benjamin Dragolj; Jerry Jarvis Essandoh; Zorana Parezanović | Prevod: Nina Mia Đorđević | E-mail: fairplay@vidc.org | www.vidc.org, www.fairplay.or.at | Fotografije: fairplay; Lea Pelc

fairplay-radionice

Edukativni priručnik o metodama, aktivnostima i igrama za radionice sa djecom i omladinom u sportu

Copyright

Podrška Evropske Komisije izradi ove publikacije ne sastoji se od odobranja sadržaja koji odražavaju stavove samog autora, te se Komisija ne može smatrati odgovornom za bilo kakvu upotrebu informacija sadržanih u njoj.

Ovaj djelo je licencirano pod međunarodnom licencom Creative Commons Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 4.0. Imenovanje – morate imenovati djelo na način koji je odredio autor ili davalac licence (ali ne na bilo koji način koji sugerira da oni podržavaju vas ili vašu upotrebu djela).

Nekomercijalno – nije dozvoljeno koristiti ovaj rad u komercijalne svrhe.

Dijeliti pod istim uvjetima – ukoliko izmijenite, transformišete ili nadograđujete ovo djelo, možete distribuirati rezultirajuće djelo jedino pod istom ili sličnom licencom ovaj.

Praktične aktivnosti razvio

Bečki institut za međunarodni dijalog i suradnju – fairplay inicijativa

Grafički dizajn

Typothese

Za više informacija posjetite našu interaktivnu platformu za učenje

<https://edu.fairplay.or.at/en/courses/sport-together-online-toolkit/>

SADRŽAJ

1. Pozadina	05
2. Metodologija	08
3. Primjer radionice	10
4. Metode i aktivnosti	12
4.1. Zagrijavanje	13
4.2. Vrijeme za igru	17
4.3. Proširenje i intervjui	34
5. Linkovi	38
6. Kontakt	40

1. POZADINA

Kratki opis

Sve je veća potražnja za takozvanim multiplikativnim radionicama i implementacijom edukativnih metoda u sportu sa djecom i mladima. Sportski treneri/trenerice, edukatori i socijalni radnici će koristiti ovaj edukativni priručnik i upoznati se sa teorijskom pozadinom sporta, socijalnom inkluzijom i diskriminacijom, upoznati nove metode, aktivnosti i igre koje se mogu koristiti na lokalnim sesijama takozvanih fairplay radionica.

Edukativni priručnik predstaviće igre i vježbe koje povezuju elemente pokreta sa društveno-politički relevantnim temama. Ovaj priručnik će pokrenuti društvenu inkluziju kroz sport. Sport se koristi kao sredstvo za rješavanje pitanja diskriminacije, društvene isključenosti, etno-političkih konflikata i spolova. Pristup ovim temama predstavljen je na razigran i pozitivan način.

Priručnik je namijenjen onima koji rade sa djecom i mladima u otvorenom omladinskom radu, na projektnim danima u školi ili u sportskim klubovima. S druge strane,

trebalo bi poslužiti kao osnova za dalje multiplikativne treninge.

Struktura priručnika inicijalno pruža teorijsku pozadinu za nacionalne i lokalne radionice. Fokus je stavljen na predstavljanje praktičnog pristupa, te prikaz i ilustraciju individualnog metoda. Priručnik pruža uvid u praktičan rad fairplay inicijative i projekte Fudbal zajedno i Sport Together u oblasti edukacije i inspirisaće da se isprobaju vježbe.

Ovaj edukativni priručnik je proizvod projekata “Football Zajedno” i “Sport Together”. Oba projekta rade na polju pomirenja, promoviranja jednakosti i ljudskih prava i protiv nacionalizma. Edukativni moduli poput Obuka trenera, Radionice, Akademije, Kampovi i Edukativne ture među zajednicama glavni su dijelovi koji okupljaju iskustvene organizacije i interesne strane u sportu i građanskom društvu širom Evrope sa fokusom na regiju Zapadnog Balkana i ostrvo Irske.

Football Zajedno – Zajedno za društvenu inkluziju i raznolikost u fudbalu

Cilj **Football Zajedno** (“Football Together”) je korištenje popularnosti nogometa/fudbala i medija sporta za stvaranje svijesti i osjetljivosti za promoviranje demokratskog pluralizma, izgradnju mira, inkluzije manjina, ljudskih prava i osnaživanja djevojaka i žena.

Projekt Football Zajedno fokusira se na zemlje Zapadnog Balkana. Trenutno je projekt podržan preko UEFA i implementiran zajedničkim snagama uz pomoć nogometnih/fudbalskih saveza u Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori. Također, postoji saradnja sa nogometnim/fudbalskim savezom Srbije. Lokalni nogometni/fudbalski klubovi i NVO ključni su partneri u projektu koji koordinira fairplay inicijativa.

Ovaj cilj ostvaruje se kroz:

- Edukativne prilike na lokalnom nivou (treninzi, radionice, alati za e-učenje),
- rad na kampanji (akcije na stadionu, ture mini kombijem, start-up pool),
- izgradnju kapaciteta (konferencije, sastanci, online platforme) i
- interkulturalne dijaloge (formati međunarodnih turnira, festivali i kampovi)

Svojim širokim angažmanom i višestrukim aktivnostima, Football Zajedno dopire do velikog broja ciljnih grupa, kao što su djevojke i žene, ugrožene grupe (migranti, izbjeglice) i manjine, treneri/trenerice, igrači/igračice, edukatori i omladinski radnici.

Football Zajedno spaja fudbalske interesne strane sa organizacijama civilnog društva.

Sport Together – Jačanje društvene inkluzije među zajednicama u post-konfliktnim regijama

Opšti cilj “Sport Together” projekta sufinanciranog od Erasmus+ je jačanje društvene inkluzije u podijeljenim zajednicama s fokusom na mlade ljude i djevojke i povećanje učešća ugroženih grupa – posebno izbjeglica i novopridošlih migranata i manjina – u osnovi, sport kroz obuku, edukaciju, podizanje svijesti, izgradnju kapaciteta sportskih interesnih strana i sportske intervencije među zajednicama mladih.

Projekt koristi sport za borbu protiv prekograničnih prijetnji društvenoj koheziji. Prije svega, tekuće etno-političke podjele na Zapadnom Balkanu i Irskoj. Zatim, kontinuirani izazovi nakon takozvane EU „izbjegličke krize“.

Glavni događaji uključivali su Evropsku sesiju obuke za multiplikatore u Beogradu u jesen 2021. godine, praćenu Nacionalnim radionicama u svih sedam partnerskih zemalja, gdje su se metode ovog edukativnog priručnika mogle testirati i isprobati u praksi. Djevojački fudbalski festival u julu 2022. godine održan u Beču bio je još jedan istaknuti projekt praćen inkluzivnim događajima u okviru Evropske sedmice sporta 2022., Međunarodna konferencija u Sarajevu u proljeće 2023. i završna prekogranična tura mini kombijem u pet zemalja.

Partneri projekta Sport Together:

- Bečki institut za međunarodni dijalog i saradnju (BIMDS) / fairplay inicijativa (Austrija)
- Fudbalski savez Republike Irske (FSI) (Irska)
- Fudbalski savez Sjeverne Irske (FSSS) (Sjeverna Irska / UK)
- Inicijativa mladih za ljudska prava (YIHR) (Bosna i Hercegovina)
- Atina – Udruženje građana za borbu protiv trgovine ljudima i svih oblika rodno zasnovanog nasilja Srbija)
- Sveučilište/Univerzitet u Tesaliji (UTH) (Grčka)
- Donegal Sportsko Partnerstvo (DSP) (Irska)
- Nogometni klub "Zagreb 041" (Hrvatska)

Moduli

1. IZGRADNJA BAZE DOKAZA I PREPOZNAVANJE DOBRE PRAKSE

- 1.1. Izvještaj o osnovnoj studiji
- 1.2. Vodič dobre prakse

2. EDUKATIVNI IZVORI I DISEMINACIJA

- 2.1 Edukativni priručnik – Metode, aktivnosti i igre za radionice mladih
- 2.2. Online Toolkit za mlade

3. SPORTSKA INKLUZIJA, OBUKA I EDUKACIJA

- 3.1. Evropska sesija obuke za multiplikatore
- 3.2. Nacionalne radionice – Implementacija na terenu
- 3.3. Djevojački Fudbalski festival / Girl Power video

4. PODIZANJE SVIJESTI, KAMPANJA I UMREŽAVANJE

- 4.1. Evropska sedmica sporta – Inkluzivni Grassroot događaji
- 4.2. Priručnik o sportskim događajima među zajednicama mladih
- 4.3 Sport Together sastanak umrežavanja
- 4.4 Tura mini kombijem

2. METODOLOGIJA

Sport za razvoj i mir (SRM)

Cio koncept „Sport za razvoj i mir“ (SRM), kako se razvio

Cijeli koncept „Sporta za razvoj i mir“ (SRM), kako je evoluirao nakon usvajanja rezolucije UN 58/5 2003. godine, zasniva se na intrinzičnoj vezi između sporta i postizanja razvojnih ciljeva (na globalnom i interpersonalnom nivou). Kako je definirala Međunarodna radna grupa Sport za razvoj i mir (SRM MRG) pristup sportu za razvoj „odnosi se na namjernu upotrebu sporta, fizičke aktivnosti igre, za postizanje specifičnih razvojnih i mirovnih ciljeva“ i Teoriju promjene. Teorija edukativnog i pedagoškog pristupa ovog priručnika zasniva se na pretpostavci da predložene aktivnosti i metode nude inovativna polja za učenje i promišljanje o identitetima, različitosti i poštovanja i ciljanje na razvoj vještina i znanja trenera/trenerica i multiplikatora, kao i djece i mladih koji učestvuju. Ova pretpostavka je zasnovana na konceptu Globalne edukacije koji kaže da akcija mora integrirati korektnost, emocionalnu stranu, lična iskustva i interese učesnika/učesnica. Naša metodologija također pretpostavlja da će učešće u netakmičarskim, inkluzivnim aktivnostima ciljnim grupama pružiti opušteno, fleksibilno i manje strukturirano okruženje koje nije zasnovano na uglavnom strogoj situaciji u učionici ili uobičajenom sportskom treningu, koji se često zasniva na testovima, performansu i u neku ruku konkurenciji. U takvom okruženju ciljna grupa biće u prilici podučiti

vrijednosti i pozabaviti se problemima kao što su nediskriminacija, ljudska prava, rodna ravnopravnost ili težak položaj ranjivih grupa.

Metoda Razmisli – Poveži – Primjeni

Pravo na igru (PNI) globalna je organizacija posvećena zaštiti, edukaciji i osnaživanju djece da se uzdignu iznad nedaća. Pravo na igru i fairplay inicijativa razvile su praktične metode u takozvanom EDU:PACT projektu (<https://edupact.eu/>) koristeći PNI metodologiju Razmisli – Poveži – Primjeni.

Ključni aspekt ove metodologije je **ciklus iskustvenog učenja**.

Ovo znači da tokom svake sesije, treneri/trenerice i voditelji/voditeljice uvode i pojačavaju ključne poruke svake aktivnosti kroz vođene diskusije. Ciklus iskustvenog učenja počinje tako što multiplikator bira ključno učenje – ili ishod učenja – kao što je suradnja. Ključno učenje oblikuje cijelu sesiju, uključujući uvodnu diskusiju. Tijekom diskusije, voditelji/voditeljice zasijavaju sjeme postavljajući jedno ili dva jednostavna pitanja kako bi učesnici/učesnice razmišljali o ishodu učenja (tj. Suradnji) tijekom igre. Voditelji/voditeljice potom vode djecu kroz zagrijavanje kao dobru vježbu prije bavljenja fizičkom aktivnošću. Zatim uključuju učesnike/učesnice u zajedničko iskustvo – igra ili dvije vezanu za ishod učenja. Sve aktivnosti praćene su diskusijom.

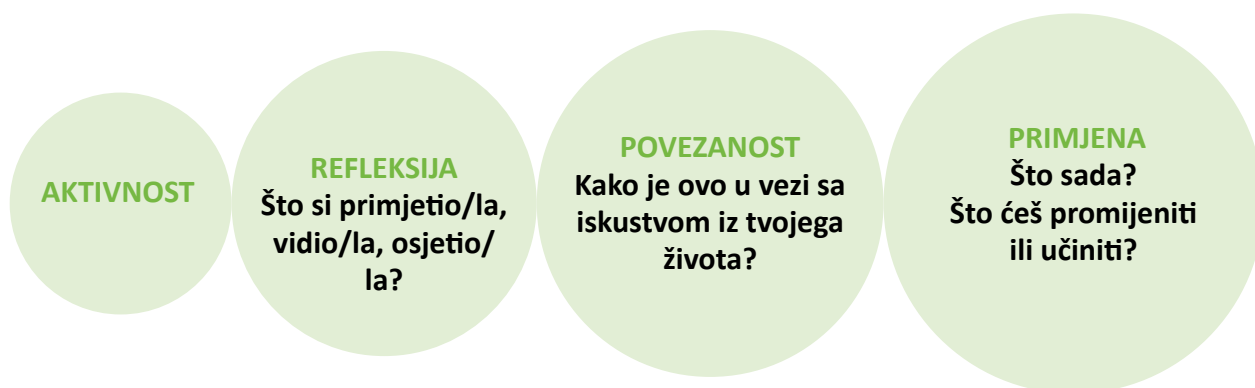
Ovaj proces refleksije opisan je kao **RAZMISLI – POVEŽI – PRIMJENI**. To je strategija podučavanja koja učenike/učenicke kroz tri koraka koja im pomažu obraditi svoje iskustvo:

1. Razmisli: Što sam upravo doživio/la? Djeca i mladi uče se vokabularu kojim će dijeliti svoje ideje i osjećanja i da poštuju ideje i osjećanja svojih vršnjaka/vršnjakinja.

2. Poveži: Kako se ovo iskustvo može povezati sa prethodnim? Koliko je relevantno za ono što već znam, vjerujem ili osjećam? Da li to pojačava ili proširuje moj gledište?

3. Primjeni: Kako mogu upotrebiti ono što sam naučio/la iz ovog iskustva? Kako ga mogu upotrebiti u sličnoj situaciji? Kako mogu iskoristiti ovo znanje da koristim sebi i svojoj zajednici?

Kada se učenici i sportisti osvrnu na aktivnost putem vođene diskusije, oni razumiju značenje i prenose ga u novo iskustvo. Nadalje, ovaj pristup ne podržava samo ispunjavanje aktivnosti u ovom priručniku, već se također može koristiti radi povezivanja drugih aktivnosti koje možda poznajete sa relevantnim interkulturalnim temama.

Korištenje nastavnog trenutka

Što su to nastavni trenuci?

Trenutak za podučavanje može biti pozitivan ili negativan događaj. Kao pozitivan događaj može uključivati:

- Nasumični čin ljubaznosti među djecom
- Nevjerovatan trenutak podrške, ohrabrenja ili timskog rada među igračima/igračicama
- Trenutak u kojem grupa ostvaruje cilj na kojem je dugo radila
- Igrači/igračice pokazuju ključno učenje koji bi se moglo koristiti kao uzor za ostatak ekipe

Važno je posmatrati ove trenutke kao snažne prilike za podučavanje, kroz koje možete proširiti razmišljanje učenika/učesnica. U ovim situacijama, možda ćete želiti prekinuti sesiju u sred igre kako biste postavili neka pitanja da pomognete učesnicima/učesnicama da izvuču maksimum iz iskustva. Također, možete sačekati kraj sesije prije nego što razgovarate o nekom pitanju. Evo nekih primjera Razmisli- Poveži-Primjeni pitanja koja možete postaviti:

Razmisli: Što je nešto izuzetno što se dogodilo tijekom ove sesije? Kako si se zbog toga osjetio/la?

Poveži: Koja si slična dostignuća doživio/la? Kako si postigao/la ta dostignuća?

Primjeni: Što možeš učiniti kako bi podstaknuo slične uspjehe u svom životu?

Nastavni trenuci koji proizlaze iz negativnih događaja mogu uključivati: A conflict between students and athletes

- Konflikt između studenata/studentkinja i sportista/sportašica
- Aktivnost koja ne uspije (na primjer ako neko prekrši pravila, ili ukoliko se dogodi neka nezgoda)
- Neočekivano pitanje ili izražena zabrinutost

U ovim situacijama možda ćete želiti prekinuti sesiju u sred igre kako biste postavili neka pitanja studentima/studenticama i sportistima/sportašicama. Također, možda ćete želiti sačekati do kraja sesije prije nego porazgovarate o nekom pitanju. Evo nekih primjer Razmisli-Poveži-Primjeni pitanja koja možete postaviti:

Razmisli: Što se dogodilo? Zašto se dogodilo?

Poveži: Kada vam se u prošlosti dogodilo ovako nešto? Što ste učinili da to riješite?

Primjeni: Kako možemo spriječiti da se to ponovo dogodi? Koja je naša odgovornost da spriječimo da se to dogodi?

Kako da znam da se događa nastavni trenutak?

Kada radite sa djecom i mladima, nastavni trenuci se događaju sve vrijeme. Ključ je odlučiti koji je nastavni trenutak najvažniji na koji se zaista treba usredotočiti.

3. PRIMJER RADIONICE

Svaka radionica trebala bi biti prilagođena što je moguće bolje učesnicima/učesnicama, veličini njihove grupe, dobi i okruženju (nogometni/fudbalski teren, sala za seminare, itd.)

- **Faza zagrijavanja (15-30 minuta):** Upoznavanje voditelja/voditeljica radionice i sadržaja sesija radionice, davanje osnovnih informacija o projektu, međusobno upoznavanje i postavljanje zajedničkih pravila za grupu
- **Vrijeme igranja (90-120 minuta):** Interaktivne metode i igre sa fokusom na sadržaj projekta (nediskriminacija, društvena inkluzija, različitosti, ljudska prava) sa rundom diskusije (razmisli-poveži-primjeni) i pauzama.
- **Dodatno vrijeme i intervjui (15-30 minuta):** grupna dinamična igra, team building, runde davanja povratnih informacija

Odvijanje fairPlay workshopa

Svaki workshop se treba prilagoditi na učesnike/učesnice i na uslove. Ovaj primjer odvijanja workshopa služi za orijentaciju.

ZAGRIJAVANJE	
15-30 min.	igre zagrijavanja, (ice-breaker igre) sa kretanjem upoznavanje, i izrađivanje zajednički pravila predstavljanje Football Zajedno
vrijeme igranja (prvo poluvrijeme, pauza, drugo poluvrijeme)	
90-120 min	diskusija o tematici različiti vrsta oblika diskriminacije, kao i o fairplay-u, respektu i sposobnosti timskog rada Sadržaj i tema se prezentuju igrajući Primjeri igara u manjim grupama: -memory (interaktivno zbližavanje, različiti oblici diskriminacija odnosno pojmova) -fudbalski teren (pozitivni i negativni aspekti fudbala/sporta u globalnom kontekstu) - 2 su različita (prikazivanje raznolikosti ljudi i stareotipa, razmišljanje učiniti vidljivim, temetiziranje LGBTIQ-a) Primjeri elemenata kretanja: -otkloniti predrasude (igra kretanja sa ciljenim pitanjima o sadržajnim temama -sanduk blaga (vježba kretanja sa temom diskriminacija i poštenje) -loptin krug (vježba timske sposobnosti i inkluzije) -step forward (pokazivanje i uočavanje višestruke diskriminacije, učvršćivanje LGBTIQ – pojmova)
PRODUŽECI I INTERVJUI	
15-30 min	kraj sa grupniodinamičnim igrama -metarski štap -gordijev čvor -povratne informacije/feedback -pitanja

Fairplay-Regeln (18)

- > alle dürfen mitspielen
- > nicht schummeln
- > auf Regeln achten
- > nicht nur auf eine Person "zielen"
- > miteinander sprechen
- > aufeinander achten
- > zuhören! & nicht geräuseln
- > nicht schubsen
- > nicht Ball angreifen
- > gleiche Regeln für alle
- > nicht ausladen

4. METODE FAIRPLAY RADIONICE

4.1. ZAGRIJAVANJE

U fazi zagrijavanja, učesnicima/učesnicama treba dati priliku da pristupe temama i upoznaju jedni druge. Cilj ove faze također je stvoriti ugodnu i sigurnu atmosferu za ostatak treninga. To se, između ostalog, čini igrama zagrijavanja i razbijanja leda (eng. icebreaker) i uspostavljanjem zajedničkih dogovora (pravila) za radionicu.

Dogovori

Prva faza fairplay radionice posvećena je razigranom upoznavanju, te stvaranju ugodne i sigurne atmosfere za učesnike/učesnice i trenere/trenerice.

Sto je pozadina projekta? Ko su treneri/trenerice? Zašto smo ovdje? Što učesnici/učesnice mogu očekivati?

Nakon kratkog predstavljanja fairplay trenera/trenerica, fairplay inicijative i procesa, s grupom se dogovara **zajednička pravila** i sklapaju dogovori za radionicu. Oni se mogu zapisati da svi vide.

Temeljno

Fairplay radionica temelji se na dobrovoljnosti – svaki učesnik/učesnica može u bilo kojem trenutku prekinuti igru ili preskočiti vježbu!

Interaktivno upoznavanje i podjela u male grupe

Fokus: Upoznavanje, grupna dinamika, team building

CILJ

Upoznavanje učesnika/učesnica, team building, treniranje vještine hvatanja lopte

SADRŽAJ

Ova vježba daje učesnicima/učesnicama priliku da uspostave kontakt očima jedni s drugima i upoznaju se međusobno.

SLIJED METODA

- Učesnici/učesnice formiraju krug.
- Trener/trenerica baca loptu (ili drugi rekvizit za igru) bilo kojem učesniku/učesnici i govori svoje ime.
- Lopta se mora dodati svakom učesniku/učesnici, tj. svaka osoba mora uhvatiti loptu i reći svoje ime.
- Proširenje vježbe 1: Nakon što se odigra nekoliko ru-

ndi, više ne govorite svoje ime, već ime osobe kojoj bacate loptu.

- Proširenje vježbe 2: Lopta ne smije pasti na pod.
- Proširenje vježbe 3: Koristi se nekoliko lopti. Lopta se dodaje rukom ili nogom (ovdje, dakle, kontakta lopte s tlom ima). Svaka osoba trči za loptom i tako zauzima novi položaj u krugu.

TRAJANJE

5-10 minuta

MATERIJALI

Jedna lopta ili više lopti. Moguće koristiti i frizbi.

SAVJETI ZA TRENERE/TRENERICE

Dajte dovoljno vremena za bacanje lopte; nemojte se frustrirati ako lopta padne na pod; naglasite da loptu treba baciti tek kad se uspostavi kontakt očima s drugom osobom. Ako učesnik/učesnica ne zna ime osobe kojoj baca loptu, treba jednostavno ponovno pitati.

Fairplay zagrijavanje

Fokus: Upoznavanje, grupna dinamika, team building

CILJ

Smanjiti distancu među učesnicima/učesnicama, formirati grupe bez selekcijskog postupka

SADRŽAJ

Sportsko zagrijavanje za radionicu. Učesnici/učesnice mogu uspostaviti kontakt tijelom i očima jedni s drugima kroz različite vježbe i međusobno naučiti imena.

SLIJED METODA

- Treneri/trenerice postavljaju teren s četiri čunja. Na tom se terenu izvode razne vježbe zagrijavanja (zabacivanje nogu prema stražnjici, bočno trčanje, visoki skip, trčanje unatrag, zamasi rukama itd.). Mogu se koristiti i lopte.
- Svaki/a se učesnik/učesnica zaustavlja kada se susretne s drugim/drugom učesnikom/učesnicom. Uhvate se za ruke i kažu svoje ime.
- U sljedećem krugu svaki učesnik/učesnica izgovara ime osobe s kojom se susrela.
- Učesnici/učesnice nastavljaju trčati po terenu. Kad se susretnu s drugom osobom, daju si pet desnom rukom – svaka osoba samo jednom! Nakon toga slijedi runda u kojoj se daje pet lijevom rukom, zatim runda u kojoj se daje pet objema rukama, pa runda u kojoj se daje pet objema rukama uz skok, zatim runda u ko-

joj se daje pet objema rukama uz skok i izgovaranje imena druge osobe, i tako dalje.

- Učesnici/učesnice ponovno trče. Treneri kažu bilo koji manji broj. Grupa treba fizički predstaviti taj broj U sljedećim rundama učesnici/učesnice formiraju grupu koja točno odgovara tom broju (npr. treneri uzvikuju „Tri!“ Grupa od tri osobe treba se okupiti što je brže moguće i reći imena ostalih učesnika/učesnica unutar te grupe). Pomoću ove metode mogu se formirati grupe željene veličine. Te grupe mogu se koristiti za sljedeću metodu.

TRAJANJE

10-15 minuta

MATERIJALI

Četiri čunja ili na drugi način označen teren, lopte, ako je potrebno.

SAVJETI ZA TRENERE/TRENERICE

Dajte jasne upute; učesnici/učesnice bi trebali/e uspostavljati kontakt očima jedni s drugima tijekom vježbi i nježno davati pet.

Važno!

Ovom vježbom mogu se formirati grupe bez pribjegavanja klasičnim izbornim procedurama koje učesnicima/učesnicama često znaju biti neugodne. Još jedna prednost je što je grupna konstelacija slučajna.

4.2 VRIJEME ZA IGRU

U ovoj fazi radionice može se intenzivno raditi u sportskom i sadržajnom smislu. U njoj se koriste metode koje uključuju više kretanja, kao i metode koje se fokusiraju na rad u malim grupama i raspravu.

Lopta i pridjev

Fokus: Igra kretanja, upoznavanje, grupna dinamika.

CILJ

Upoznavanje, interakcija, suradnja, vještine, grupna dinamika, komunikacija, promicanje zabave

SADRŽAJ

- Učesnici/učesnice se kroz vježbu bolje upoznaju. Grupa se opušta i uključuju se svi učesnici/učesnice.
- Slijed metoda
- Trener/trenerica formira krug sa učesnicima/učesnicama i započinje tako što kaže svoje ime i odgovarajući/povezani pridjev koji ima isto početno slovo kao i njegovo/njezino ime (na primjer, hrabra Helena, aktivna Ana). Drži loptu u ruci.
- Trener/trenerica baca loptu sljedećem/sljedećoj odabranom/odabranoj učesniku/učesnici.
- Tada izabrani učesnik/učesnica mora reći svoje ime i odgovarajući pridjev (s istim prvim slovom), a zatim baciti loptu sljedećem/sljedećoj učesniku/učesnici.
- Na kraju, svaki je učesnik/učesnica jednom uhvatio/la loptu i rekao svoje ime i pridjev. To se može ponoviti nekoliko puta kako bi se povećao učinak učenja.

MATERIJALI

Lopta

TRAJANJE

10-15 minuta

SAVJETI ZA TRENERE/TRENERICE

- Veličina lopte može varirati i može se prilagoditi sposobnostima učesnika/učesnica. Dodatni zahtjev mogao bi biti da lopta ne smije pasti na pod.
- Učesnici/učesnice bacaju loptu drugom/drugoj učesniku/učesnici i govore svoja imena i pridjeve. Osoba koja je uhvatila loptu mijenja mjesto s učesnikom/učesnicom kojem je dalje bacila loptu, tako da su lopta i učesnici/učesnice uvijek u pokretu (uvijek trče za loptom).

- Kao varijaciju možete odabrati pridjev i na nekom drugom jeziku. To također promiče interkulturalne vještine učesnika/učesnica.

Varijanta: Čučanj

- Nakon nekoliko rundi bacanja lopte, izgovaranja pridjeva i trčanja može uslijediti igra reakcije. To se zove „čučanj“.
- Trener/trenerica stane u sredinu kruga, izabere učesnika/učesnicu i baci loptu osobi uz uzvik „čučanj“. Učesnik/učesnica hvata loptu i čučne.
- Zatim dvoje ljudi koji stoje s lijeve i desne strane učesnika/učesnice koji/a je čučnuo/la igraju igru reakcije jedan protiv drugog. Gledaju se i pokušavaju što brže izgovoriti ime (ili pridjev) druge osobe.
- Ko izgubi, odnosno bude prespor ili izgovori krivo ime (i pridjev), ide sljedeći u sredinu.

Nogometno/fudbalsko igralište

Fokus: Antidiskriminacija, društvena inkluzija, ravnopravnost spolova, ljudska prava

CILJ

Timski rad, prepoznavanje potencijala i izazova sporta, rad u malim grupama i rasprava, grupna dinamika i komunikacija, promicanje inkluzije

SADRŽAJ

Polaznici na razigran način vježbaju suradnju i osvještavaju svoju sposobnost rada u timu te upoznaju različite uloge u grupi. Identificiraju se negativni i pozitivni aspekti sporta ili mogućnosti i izazovi određene teme i raspravlja se o njima. Postoji mogućnost razmjene individualnih iskustava.

TRAJANJE

30 minuta

MATERIJALI

- Flipchart list (jedan po grupi)
- Marker (jedan po grupi)
- Sat

SAVJETI ZA TRENERE/TRENERICE

- Praćenje vremena prilikom crtanja nogometnog/fudbalskog terena ili prikupljanja individualnih mišljenja nije prioritet vježbe – budite taktični.
- Obratite pozornost na podlogu na kojoj se vježba izvodi. Markeri često prolaze kroz papir i ostavljaju tragove.
- Prilikom određivanja više tema grupi se može dati nekoliko markera.
- Pazite na kulturu rasprave (pustite učesnike/učesnice da govore, pratite dogovorena pravila i sl.).
- Sadržaj treba prilagoditi ciljnoj grupi i dobi polaznika.
- Uzmite vremena. Ova vježba daje priliku i prostor za raspravu. Razmjena iskustava među učesnicima/učesnicama je važna!

SLIJED METODA

1. dio: Crtanje nogometnog/fudbalskog terena

- Učesnici/učesnice već su podijeljeni/e u male grupe od 4-5 osoba. Grupe se mogu preuzeti izravno iz vježbe zagrijavanja. Trener/trenerica objašnjava postupak izvođenja vježbe.
- Svaka grupa dobiva flipchart list i marker.
- Na trenerov/treneričin znak svaka grupa započinje iscrtavati nogometni/fudbalski teren prema sljedećim pravilima:
 - 1.Svaki učesnik/učesnica mora dirati marker cijelo vrijeme!
 - 2.Nakon što su započeli s crtanjem, vrh markera ne smiju podizati s papira dok vježba ne završi. Učesnici/učesnice ne smiju međusobno razgovarati!
- Trener/trenerica daje znak za start. Kao dodatni poticaj, vrijeme crtanja se može zaustaviti (1 ili 2 minute, ovisno o dobnoj grupi).
- Svaka grupa predstavlja svoj nogometni/fudbalski teren i daje povratnu informaciju o izvedbi vježbe.
- Na kraju slijedi refleksija: Ko je davao upute? Jesu li svi dirali olovku? Kakva je bila međusobna komunikacija? Kako je grupa bez verbalne komunikacije uspostavila „pravila“?

2. dio: Odredite temu razgovora te podijelite na negativnu i pozitivnu polovicu

- Nogometni/fudbalski teren podijeljen je na negativnu (-) i pozitivnu (+) polovicu.
- U prvom koraku svaka grupa razmišlja o negativnim aspektima teme i zapisuje ključne riječi na flipchart list. Nakon otprilike pet minuta, radi se ista vježba s pozitivnim aspektima.
- Grupe predstavljaju svoje rezultate.
- Trener/trenerica sažima najvažnije točke te ih označava ili ponovno zapisuje.
- Na kraju slijedi rasprava i refleksija učesnika/učesnica u sjedećem krugu, gdje se razmatraju teme i ključne riječi vježbe koje su relevantne za radionicu.

Moguće teme

- Pozitivni i negativni aspekti sporta u društvu.
- Što u mom timu funkcionira dobro, a što ne?
- Što mi se sviđa u mom sportu, a što ne?
- Koje su mogućnosti, a koji izazovi igranja u interkulturalnim timovima ili rada s njima?
- Koje su pozitivne i negativne strane sporta (npr. sporta poput nogometa/fudbala)?
- Koje su pozitivne i negativne strane velikih sportskih događaja (Svjetsko prvenstvo, Olimpijske igre, itd.)?

Memory s pojmovima

Fokus: Antidiskriminacija

CILJ

Definirati relevantne pojmove i koncepte, razviti zajedničko razumijevanje pojmova i koncepata koji stoje iza njih, upoznati primjere, podići svijest o različitim oblicima diskriminacije, nositi se s intersekcionalnošću i promišljati vlastitu poziciju

SADRŽAJ

Memory s pojmovima nudi priliku da se na razigran način pozabavite relevantnim pojmovima i konceptima oko teme diskriminacije kako biste u grupi razvili njihovo zajedničko razumijevanje i tako stvorili osnovu za naknadne rasprave. Zajedničkim traženjem primjera i situacija iz stvarnog života (iz svakodnevnog života, škole, sportskih klubova itd.) apstraktni pojmovi postaju opipljivi. Time učesnici/učesnice razvijaju svijest o različitim oblicima diskriminacije, a istovremeno im se daje prilika da promisle o vlastitom položaju (položajima) u odnosu na navedene primjere i situacije.

TRAJANJE

Oko 90 minuta

MATERIJALI

- Kuverte s karticama s pojmovima i karticama s definicijama za svaku grupu
- Rječnik pojmova i definicija
- Ako je potrebno, flipchart, ljepilo i markeri

→ Predlošci za kartice s pojmovima i kartice s definicijama mogu se preuzeti s <https://www.fairplay.or.at/service/workshops/>.

SAVJETI ZA TRENERE/TRENERICE

- Provjerite jesu li pojmovi i definicije u kuvertama potpuni i točni -> Ovdje vrijedi pravilo manje je više – gotovo što su učesnici/učesnice mlađi!
- Uključite i pokažite dovoljno (u najboljem slučaju stvarnih) primjera.
- Ostavite dovoljno vremena za grupne rasprave.
- Omogućite raspravu i debatu o mnogim različitim perspektivama i mišljenjima.
- Vježbajte dobro vođeno moderiranje rasprava (obraćanje pažnje na redoslijed u grupnoj raspravi, dopuštanje učesnicima/učesnicama da govore, poštovanje osobnih iskustava učesnika/učesnica, itd.).
- Istaknite da su ovo teški pojmovi i da je u redu neke ne znati.

SLIJED METODA

1. dio: Rad u malim grupama (15 minuta)

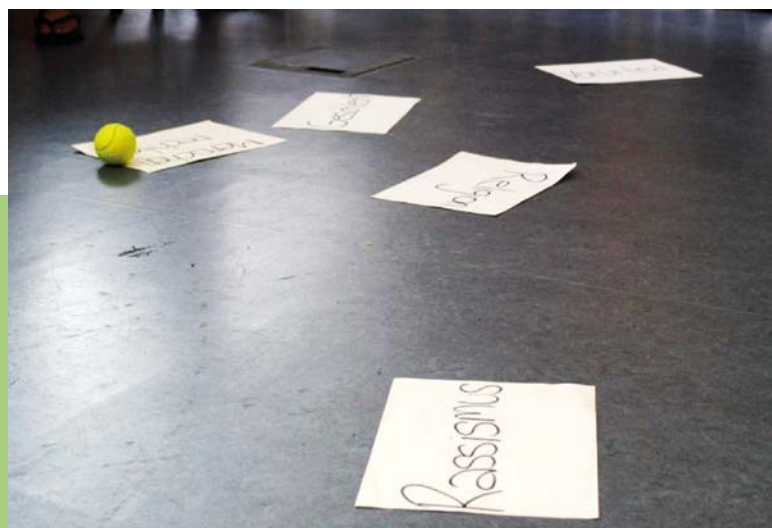
- Učesnici/učesnice se podijele u male grupe od 3 do 5 osoba.
- Svaka grupa dobiva kuvertu s karticama s definicijama i pripadajućim karticama s pojmovima (maksimalno 8 pojmova).
- U prvom koraku učesnici/učesnice spajaju definicije s točnim pojmovima.
- Zatim bi trebali potražiti primjere/situacije/iskustva za najmanje tri pojma.
- Važno: Trener/trenerica je dostupan/na za odgovaranje na pitanja, ali u najboljem slučaju tada još ne pokazuje koji je odgovor točan, već upućuje na naknadnu raspravu u zajedničkoj sesiji.

2. dio: Rješenje i rasprava u velikoj grupi (75 minuta)

- Mala grupa započinje i čita velikoj grupi prvu definiciju i pojam koji joj pripada. Ostale grupe provjeravaju jesu li odabrale istu klasifikaciju i, ako je potrebno, raspravljaju zašto su odabrali različite klasifikacije.

U slučaju različite klasifikacije, trener/trenerica odlučuje koja je klasifikacija točna -> ovdje je vrlo važno predstavljanje i objašnjenje razlika/preklapanja definicija koje zvuče djelomično slično (npr. stereotip naspram predrasuda ili diskriminacija naspram rasizma)!

- Nakon toga, sve male grupe mogu predstaviti primjere koje su pronašle za odgovarajuće pojmove. *Opet, treneri/trenerice bi trebali voditi računa o tome odgovaraju li primjeri/situacije spomenutom pojmu i, ako je potrebno, raspraviti -> budite svjesni terminologije koja se preklapa (mnogi primjeri mogu se pripisati nekoliko pojmova)!¹*

Od pomoći može biti i ako trener/trenerica smisli primjer za svaki pojam unaprijed u slučaju da grupa ne može pronaći primjer.

- Male grupe zatim naizmjenično predstavljaju po definiciju i odgovarajući pojam te raspravljaju o primjerima svi zajedno u velikoj grupi dok se ne rasprave svi pojmovi i definicije.
- O sljedećim pitanjima se zatim može reflektirati zajedno:
 - Kako ste se osjećali zbog zadatka? Je li bilo teško ili lako? Koji su pojmovi još nejasni?
 - Smatrate li ove pojmove važnima/relevantnima?
 - Zašto bi moglo biti važno imati zajedničko razumijevanje određenih pojmova?
 - Koje biste pojmove drugačije definirali?
 - Što ste još primijetili?
- Učesnici/učesnice dobivaju rječnik sa svim pojmovima i definicijama. U drugoj varijanti, pojmovi i njihove definicije mogu se zalijepiti na flipchart i objesiti na zid.

¹ *Primjer: Raširena pretpostavka da „žene ne znaju parkirati“ -> jest predrasuda, ali se u isto vrijeme može koristiti i kao primjer diskriminacije jer se ovdje ljudi omalovažavaju temeljem roda.*

Pojmovi

Diskriminacija: Nepravedno postupanje ili klevetanje grupa ili pojedinaca (zbog spola, godina, etničkog porijekla, religijskih ili političkih uvjerenja, seksualne orijentacije, ili invaliditeta). Ovo se često radi na način da se šire lažni dokazi o pojedincima i koji se na ovaj način predstavljaju u negativnom svijetlu.

Rasizam: Pripisivanje negativnih osobina grupama ljudi na osnovu zajedničkih karakteristika. Te negativne karakteristike su biološke odnosno, kaže se da su urođene. Ako neko tvrdi da su Romi i Sinti generalno "lopovi i varalice" zato što samo mogu biti "lopovi i varalice" zbog svog porijekla, onda je ovo rasistička izjava.

Stereotip: Kategorizacija ili opisivanje pojedinaca ili grupa ljudi na osnovu određenih jednostavnih osobina koje se onda predstavljaju kao tipične. Predrasuda: Procjena ljudi ili činjenica bez dubljeg poznavanja stvari o kojoj je (pozitivna ili negativna) procjena napravljena. Predrasude se mogu opisati kao mišljenje da je nešto bolje ili lošije nego što u stvarnosti jeste; mogu biti pozitivne ili negativne.

Migranti: Migranti napuštaju svoje mjesto prebivališta ili zemlju da bi živjeli i radili u stranoj zemlji ili regionu (stalno ili privremeno). Pozadina migracije: Osobe čiji roditelj/čiji roditelji je/su rođeni u inostranstvu i njih se smatra "osobama sa migrantskim porijeklom", bez obzira na njihovu nacionalnost. Termin se također koristi za sljedeću (drugu) generaciju imigranata. U 2012 oko 1,5 million ljudi sa migrantskim porijeklom su živjeli u Austriji

Izbjeglice: Izbjeglica je osoba koja je napustila svoju zemlju porijekla (zbog progona po osnovu vjerskih uvjerenja, pripadnosti socijalnoj ili etničkoj grupi, političkih uvjerenja). Ako se odobri aplikacija, osobi će se dodijeliti status izbjeglice na osnovu Ženevske Konvencije (Geneva Convention), što znači da će ta osoba imati gotovo ista prava kao pripadnici nacije u zemlji.

Asimilacija: naglašava odgovornost izbjeglica da se prilagode i integriraju u postojeće društvene strukture, norme i običaje

Društvena inkluzija: inkluzivni diskursi naglašavaju neophodno dvosmjerno razumijevanje integracije koje se sastoji od međusobnog prilagođavanja i pozitivne interakcije (Ager and Strang, 2008; Amara et al., 2005; ECRE, 2015). Inkluzivni diskursi ističu zajednički proces, npr. migranata/izbjeglica i društva domaćina, kojim bi pojedinac trebao biti u mogućnosti i osposobljen da učestvuje i doprinosi (kao građanin) u svim oblastima života, npr. posao, stanovanje, obrazovanje, društveni odnosi, rekreacija (ECRE, 2015; Woodhouse and Conricode, 2016.

Integracija: se različito shvata u različitim zemljama. Ponekad kao inkluzija (zajednički/dvosmjerni proces), a ponekad kao asimilacija (jednosmjerni proces).

Igra počinje²

Fokus: Inkluzija, društvo, integracija, migracija, kohezija, zajednička pravila igre, društvene klase

CILJ

Grupna dinamika i komunikacija, uočavanje drugih strategija djelovanja, razumijevanje dinamike nesvjesno preuzetih sustava pravila, interkulturalni susret, rasprava

SADRŽAJ

Učesnici/učesnice na razigran način vježbaju kako je doći u stranu grupu („kulturu“) i to s pravilima i normama koje su sami naučili. Je li grupa otvorena za pridošlicu i kako (brzo) usvojiti nove manire? Teme integracije, migracije i asimilacije jednako su važne u refleksiji i raspravi u ovoj vježbi kao i mogućnost razmjene individualnih iskustava.

SLIJED METODA

- Igrači/igračice su podijeljeni u najmanje dvije grupe. Svaka grupa dobiva kockicu i vlastite upute za igru. Ne znajući, svaka skupina dobiva i malo drugačija pravila igre. To može dovesti do iritacije ili čak frustracije nakon prve promjene – to je simulacija kulturnog šoka. Potreban je jedan stol po grupi. U idealnom slučaju, grupe se ne mogu izravno vidjeti. Važno je naglasiti da se stolovi mogu usporediti sa stambenim prostorima. To znači, na primjer, da je stol 1 posebno otmjeno i skupo mjesto, stol 2 predstavlja srednju klasu, a stol 3 je siromašnije područje. Cilj svih učesnika/učesnica je doći do stola 1 ili napredovati što je više moguće. Ako postoje samo 2 stola/grupe, nema potrebe za „srednjom klasom“. Na svaki stol stavljaju se kocka, list papira i olovka. Dodjeljivanje stolova može biti slučajno. Svaka grupa imenuje jednu osobu koja će zapisati bodove. Bilježi se ko griješi, odnosno izgubio je onaj/ona ko na kraju igre ima najviše bodova/crtica. Ako dva učesnika / dvije učesnice na kraju igre imaju isti broj bodova, pobjeđuje osoba čije je početno slovo imena prvo u abecedi.
- Igra počinje rundom za vježbanje bez zapisivanja rezultata, koja bi trebala trajati najviše 5 minuta. Nakon što su se svi upoznali s pravilima, razgovor nije više dopušten i igra može započeti. Nakon prvog kruga (maksimalno 5 min) unutar pojedinih skupina, učesnici/učesnice se izmjenjuju kao na turniru. Osoba koja izgubi za stolom 1 prelazi za stol 2. Osoba koja gubi

za stolom 2 prelazi za stol 3. Osoba koja pobijedi za stolom 3 prelazi za stol 2, osoba koja pobjeđuje za stolom 2 prelazi za stol 1. Razgovor nije dopušten dok se mijenjaju mjesta. Nakon izmjene bilježe se imena pridošlica i za sve počinje novi krug. Nije dopušten razgovor do kraja igre. Igra se može završiti nakon prve izmjene ili, ako je potrebno, igrati još najviše jednu rundu.

MOGUĆE TEME/SADRŽAJI

- Pozitivni i negativni aspekti migracije i integracije.
- Kako se nosimo s novim članovima u društvu, u sportu?
- Inkluzija, asimilacija.
- Interkulturalno učenje.

TRAJANJE

- 30 minuta

MATERIJALI

- List papira (A4)
- Kockice
- Upute za igru (najmanje 2 različite, jedan skup pravila ispisan za svaki stol, vidi dolje)

SAVJETI ZA TRENERE/TRENERICE

- Rasporedite stolove unaprijed tako da grupe ne vide jedna drugu.
- U idealnom slučaju, stol 1 je izvan sobe, “u boljem prostoru” (npr. balkon, vrt, soba za odmor itd.).
- Pravila igre se dijele stolovima tek nakon objašnjenja igre.
- Prilikom objašnjavanja svakako naglasite da se radi o igri s kockicama s ciljem napredovanja.
- Nikako nemojte spominjati da postoje različita pravila igre!
- Važno je naglasiti da nakon runde vježbanja bez zapisivanja rezultata više nije dopušteno razgovarati do kraja partije – pogotovo ne tijekom i neposredno nakon izmjene!
- Pristup jednakih bodova (prvo slovo u abecedi) namijenjen je simulaciji nepredvidivosti i slučajnosti s kojima se novopridošlice u društvu često suočavaju.

UPUTE ZA IGRU

Igrate jedni protiv drugih u grupi. Jedna osoba počinje bacati kockice. Ovisno o broju kockica, mora se izvršiti radnja ili se kockica mora proslijediti. Zapišite svoj rezultat. Razgovor nije dopušten.

SKUP PRAVILA 1:

- Ako kockica pokaže 1: Dodajte kockicu sljedećem igraču / sljedećoj igračici i nastavite s bacanjem.
- Ako kocka pokaže 2: Svi moraju staviti dva prsta na stol ravno što je brže moguće. Posljednja osoba u grupi gubi.
- Ako kockica pokaže 3: Svi moraju dotaknuti svoj nos malim prstom što je brže moguće. Posljednja osoba u grupi gubi.
- Ako kockica pokaže 4: Dodajte kockicu sljedećem igraču / sljedećoj igračici i nastavite s bacanjem.
- Ako kockica pokaže 5: Svi moraju ustati sa svojih mjesta što je brže moguće. Posljednja osoba u grupi gubi.
- Ako kockica pokaže 6: Dodajte kockicu sljedećem igraču / sljedećoj igračici i nastavite s bacanjem.

SKUP PRAVILA 2:

- Ako kockica pokaže 1: Dodajte kockicu sljedećem igraču / sljedećoj igračici i nastavite s bacanjem.
- Ako kocka pokaže 2: Svi moraju podići desnu ruku što je brže moguće. Posljednja osoba u grupi gubi.
- Ako kocka pokaže 3: Svi moraju staviti lijevu ruku na svoju glavu što je brže moguće. Posljednja osoba u grupi gubi.
- Ako kockica pokaže 4: Dodajte kockicu sljedećem igraču / sljedećoj igračici i nastavite s bacanjem.
- Ako kocka pokaže 5: Svi moraju dotaknuti nos kažiprstom što je brže moguće. Posljednja osoba u grupi gubi.
- Ako kockica pokaže 6: Dodajte kockicu sljedećem igraču / sljedećoj igračici i nastavite s bacanjem.

SKUP PRAVILA 3:

- Ako kockica pokaže 1: Dodajte kockicu sljedećem igraču / sljedećoj igračici i nastavite s bacanjem.
- Ako kockica pokaže 2: Svi moraju pucnuti prstima što je brže moguće. Posljednja osoba u grupi gubi.
- Ako kockica pokaže 3: Svi moraju ustati sa svojih mjesta što je brže moguće. Posljednja osoba u grupi gubi.
- Ako kockica pokaže 4: Dodajte kockicu sljedećem igraču / sljedećoj igračici i nastavite s bacanjem.
- Ako kocka pokaže 5: Svi moraju dotaknuti svoja ramena s obje ruke što je brže moguće. Posljednja osoba u grupi gubi.
- Ako kockica pokaže 6: Dodajte kockicu sljedećem igraču / sljedećoj igračici i nastavite s bacanjem.

² U suradnji s Integrationswerkstattom

Pucanje predrasuda

Fokus: Antidiskriminacija, društvena inkluzija, ravnopravnost spolova, ljudska prava

CILJ

Uvod, motivacija za radionicu, približavanje temama radionice, smanjenje distance između učesnika/učesnica, formiranje grupa bez selekcijskog postupka

SADRŽAJ

Igra nudi idealnu priliku za upoznavanje uz pokret i zabavu, a povezano sa sadržajem. Pitanja se mogu prilagoditi odgovarajućim planiranim tematskim fokusima. Učesnici/učesnice nastoje raditi kao grupa te se mogu upoznati s drugim učesnicima/učesnicama u zaštićenom okruženju i razgovarati o temama radionice. Konkretnim pitanjima polaznici se već mogu senzibilizirati za prve teme radionice.

SLIJED METODA

- Formirajte prostor za igru označavanjem prostora šesirima ili stolicama.
- Mirno objasnite postupak igre. Podijelite balone i napušite ih (ako je potrebno, neka vam grupa pomogne).
- Neka učesnici/učesnice ustanu i rašire se u označenom prostoru (prilagodite prostor za igru ako je potrebno).
- Pustite muziku ili dajte znak za početak.
- Uputite učesnike/učesnice da bacaju balone u zrak (oko 1 minutu).
- Pazite da baloni ne padnu na tlo! (Ako to učine, treba ih pokupiti što je prije moguće.)
- Zaustavite muziku ili kažite „Stop“.
- Postavite prvo pitanje.
- Ponovite pitanje glasno i jasno.
- Uputite učesnike/učesnice da se razvrstaju u parove prema boji balona, neka se rukuju, predstave imenom i odgovore na pitanje u parovima (1-2 minute za oboje).
- Ponovite niz (muzika ponovno počinje).
- Postavite drugo pitanje.
- Ponovite postupak s daljnjim pitanjima, prvo postavljajući vrlo „jednostavna“ pitanja (Kakav je bio vaš današnji put na radionicu? Koji vam je omiljeni sport? itd.), a tek onda postavljajući sadržajnije pitanja (Zašto je sport važan za društvo? Što za tebe znači fair play? Koji su izazovi u treniranju u interkulturalnoj grupi? itd.).
- Ako je moguće, neka se na kraju okupe svi učesnici/učesnice s balonom iste boje i zatim formiraju grupe/timove.

- Neka se učesnici/učesnice okupe u krug i vrlo pažljivo sjednu na balon (da ne pukne!).
- Prijelaz na temu „Pucanje predrasuda“ – svaki balon označava predrasudu koju imam u glavi i koja sada simbolično puca. Predrasuda može biti ispisana i na balonu.
- Sumiranje i refleksija!

TRAJANJE

20 minuta

MATERIJALI

- Baloni, ovisno o broju učesnika/učesnica (3-4 boje u jednakom broju)
- Zvučnik
- Kape/stolice

SAVJETI ZA TRENERE/TRENERICE

- Mirno i jasno objasni tijek igre!
- Unaprijed razmislite o pitanjima i prilagodite ih grupi i dobi.

Moguća pitanja na početku metode:

- Kako si došao ovdje? Koji su tvoji hobiji? Koji je tvoj omiljeni sport/tim/hrana?

U sredini metode:

- Što za tebe znači nogomet/fudbal/sport? Jesi li ikada bio/la izvan zemlje/Evrope? Jesi li se ikada osjećao/la kao da se neko prema tebi ponio nepravedno?

Kao konačno suštinsko pitanje:

- Kolika je vrijednost sporta za društvo? Koji su izazovi treniranja u interkulturalnim grupama? Što povezuješ s pojmovima diskriminacija/rasizam/homofobija?

Važno je omogućiti da učesnici/učesnice slobodno razgovaraju jedni s drugima!

- Pitanja na početku trebaju biti jednostavna, a kasnije mogu postati sve složenija. Pitanja uvijek trebaju biti specifična za učesnika/grupu.
- Muzički intervali trebaju biti dugi oko 1 minutu. Muziku mogu predložiti/ponuditi i učesnici/učesnice (pametni telefon, iPad, itd.).
- Prilikom odabira pjesama pripazite da tekstovi nisu diskriminirajući (rasistički, seksistički i sl.).
- Pripremite rezervne balone.
- Ne zaboravite da postoje djeca/mladi/odrasli koji se boje balona!
- Prilikom pucanja balona, učesnici/učesnice kojima se ne sviđa zvuk trebali bi nakratko napustiti dvoranu/salu (npr. na pauzu za piće).

Važno!

Ova vježba se može raditi i bez balona. Na primjer, možete driblati različitim loptama (nogometnom/fudbalskom, košarkaškom, odbojkaškom, loptom za gimnastiku itd.) i kad muzika stane dva učesnika / dvije učesnice koji/e imaju istu loptu spare se. Za to se može koristiti cijela dvorana. Moguće je i koristiti samo jednu vrstu lopte (npr. nogometne/fudbalske, košarkaške, itd.). Svi učesnici/učesnice mogu i driblati, npr. nogometnom/fudbalskom loptom, a kad muzika stane trener daje naredbe kamo učesnici/učesnice trebaju gledati (npr. „Okreni se lijevo“). Nakon toga se učesnici/učesnice spare s osobom koja im stoji najbliže i odgovaraju na pitanje.

Škrinja s blagom

Fokus: antidiskriminacija, društvena inkluzija

CILJ

Učenje o temama fair playa i diskriminacije na razigran način, čineći timski rad, grupnu dinamiku, privilegije i poštenje opipljivim

SADRŽAJ

Igra kretanja s fokusom na koordinaciju, podizanje svijesti o fair playu i diskriminaciji kroz vlastito iskustvo u igri i naknadnu raspravu/refleksiju

SLIJED METODA

- Trener/trenerica postavlja pravougaonik/kutnik s četiri čunja i malim kvadratom (blagom) u sredini pravougaonik/kutnik. Četiri grupe od najmanje tri učesnika / učesnice stoje uz čunjeve u kvadratu i oblače jednu boju markera po timu. Blago je u obliku lopti u sredini.
- Trener/trenerica objašnjava igru i daje znak za početak prve runde. Učesnici/učesnice različitim tehnikama (rukom, nogom, u paru, čelo o čelo itd.) pokušavaju što brže izvući lopte iz škrinje i donijeti ih svojoj ekipi.
- Trener/trenerica usmeno broji lopte ekipama i pljeskom bodri ekipu s najviše lopti.
- Timovi vraćaju lopte u škrinju s blagom. Trener skuplja lopte i neprimjetno pomiče blago u sredini u korist ekipe s najviše lopti.
- Vježba se radi novom tehnikom. Blago je sada smješteno neupadljivo bliže nekom timu. Učesnici/učesnice nastavljaju s izvođenjem daljnjih tehnika/vježbi: kooperativne vježbe u paru, sa zatvorenim očima, u cijeloj maloj grupi itd.

- U posljednjoj se igri blago ponovno postavlja u središte i izvodi se grupna refleksija.

- **Rasprava i refleksija:** Svaki tim daje vrlo kratke povratne informacije o tome kako su se osjećali tijekom igre. Zatim svi učesnici/učesnice skidaju svoje marke i kreću zajedno prema sredini (napuštajući svoju ulogu u timu). Pokrenite raspravu i razmjenu mišljenja o diskriminaciji, fair playu, privilegijama i suočavanju s uspjesima i porazima ili nepravdom.

Osobno iskustvo privilegiranosti ili diskriminacije jedno je od ciljeva ove metode. To bi trebalo biti fokus rasprave i refleksije.

TRAJANJE

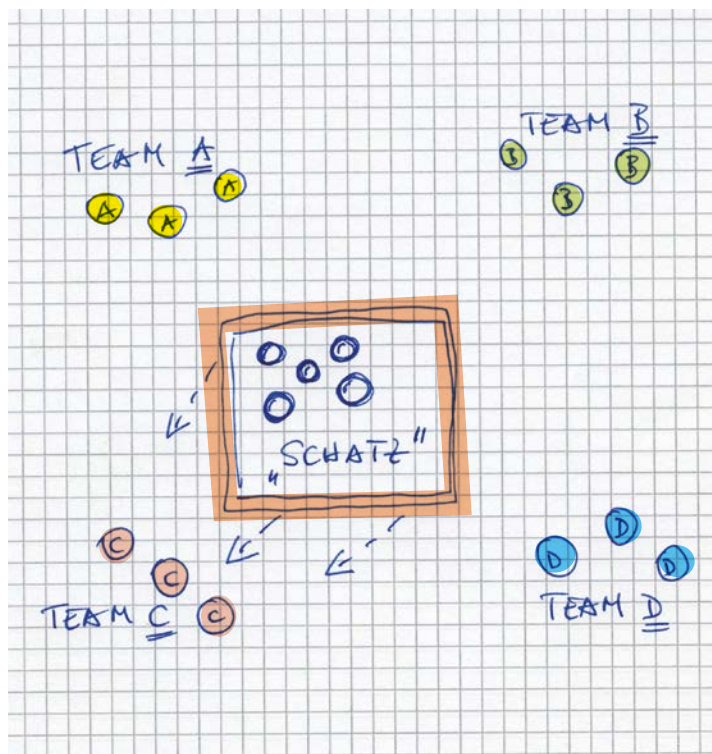
Oko 45 minuta (postavljanje, igra 20 minuta, rasprava 20 minuta)

MATERIJALI

Kape, barem jedna lopta više nego što ima igrača, markeri

SAVJETI ZA TRENERE/TRENERICE

- Uvijek u središte stavite jednu loptu više od broja učesnika/učesnica tako da jedna grupa može pobijediti.
- Trener/trenerica obraća pažnju na reakcije i komentare timova koji su dalje od blaga („To je bilo nepošteno“, „Neću više igrati“, „Varali su“ – ključne riječi: diskriminacija i fair play).
- Važno: Cilj vježbe postignut je kada je favoriziranje jedne grupe identificirano i adresirano („To nije pošteno“, „Oni lakše dolaze do lopti“ itd.). To je aspekt koji treba uključiti u raspravu i njime se može adresirati pitanje diskriminacije i fair playa. Međutim, u igri se ne adresiraju te izjave; treneri/trenerice ih čuju i igra se jednostavno nastavlja.
- Jasne upute za vježbe su važne! Neka igrači/igračice koriste različite tehnike kako bi izbacili/e lopte iz centra. O njima treba razmisliti unaprijed jer i one mogu biti izazovne.
- Neprimjetno pomičite srediste lopte prema favorizo-

vanoj ekipi

- Trenerova/treneričina sklonost timovima bliže centru treba biti usmeno naglašena („Ti si posebno dobar u ovome“, „Vjerujem da ti to možeš!“ itd.).

Krug lopte

Fokus: društvena inkluzija

CILJ

Timski rad, komunikacija, društvena inkluzija kroz sport

SADRŽAJ

Polaznici/e kroz igru uče koliko su važni timski rad i komunikacija. Svaki učesnik/učesnica jednako je važan za igru. Rasprava i refleksija nastoje tu ideju prenijeti na društvo i svakodnevne situacije.

SLIJED METODA

- Kratak opis onoga što učesnici/učesnice mogu očekivati („Naša je sljedeća vježba o komunikaciji i timskom duhu“ itd.).
- Učesnici/učesnice stojeće formiraju krug, a trener/trenerica započinje s uputama.
- Trener/trenerica daje loptu krugu. Učesnici/učesnice bacaju je jedni drugima bez uputa. Bez verbalne komunikacije! Dodaje se druga lopta pa treća lopta. STOP (najbolje kada jedna / dvije lopte padnu na pod).
- Sada trebaju međusobno bacati lopte BEZ da one padnu na pod! NIJE DOPUŠTENA VERBALNA KOMUNIKACIJA tijekom bacanja.
- Opet, trener/trenerica daje više lopti u krug. STOP.
- Savjet: Kontakt očima kao dodatna komunikacijska ideja!

Trener/trenerica ponavlja:

- Bacajte lopte, a da ne padnu.
- Nema verbalne komunikacije.
- **NOVO: Svi jednom moraju dobiti loptu.**

- Lopta mora na kraju stići do trenera.

- Dajte nekoliko lopti krugu.

STOP.

■ Isti postupak kao gore, ali držite se ISTOG redoslijeda!

■ Sada prozovite jedno drugo po imenu i uspostavite kontakt očima.

STOP.

Sada igrajte na vrijeme (zaustavite i postavite rekorde).

REFLEKSIJA: Trener/trenerica pita učesnike/učesnice kakva im je igra bila. Kako je bilo na početku? Kako se razvijalo? Koliko je bila važna komunikacija/struktura? Trener/trenerica ističe da je svaki učesnik/učesnica podjednako pridonio uspješnosti igre. To treba koristiti kao polazište za raspravu o pravdi i poštenju u društvu.

TRAJANJE

15-25 minuta

MATERIJALI

Oko 6 teniskih loptica (može i nogometnih/fudbalskih)

SAVJETI ZA TRENERE/TRENERICE

Uključite dodatne varijacije:

- Lopta se baca unatrag (C do B do A, itd.).
- Jedna lopta se baca naprijed (A do B do C, itd.), a druga lopta se baca unatrag (C do B do A) istim redoslijedom.
- Također koristite druge lopte (npr. nogometnu/fudbalsku nogom, košarkašku rukom, tenisku loptu rukom).

Lopta privilegije

Fokus: Ravnopravnost spolova, društvena inkluzija, ljudska prava

CILJ

Naučiti i iskusiti fair play i oblike diskriminacije kroz igru, razumjeti pitanja kao što su privilegije, timski rad, socijalna inkluzija i isključenost kroz sport

SADRŽAJ

Učesnici/učesnice kroz igru uče kakve učinke mogu imati različiti oblici diskriminacije i isključivanja pojedinaca i kulturnih grupa. Svi su jednako važni za igru, ali svaki/a igrač/igračica ima različite predispozicije i privilegije. Ova je vježba igra uloga, stoga igračima/igračicama treba vremena da uđu u ulogu, a zatim dovoljno vremena da izađu iz uloge. Cilj rasprave je prenijeti iskustva iz stvarnog života i razbiti predrasude.

MATERIJALI

Lopta (ovisno o sportu: nogometna/fudbalska, košarkaška, itd.), sportska dvorana ili sportsko igralište, golovi ili oznake, markeri, opisi uloga, eventualno zviždaljka

TRAJANJE

60-90 minuta

SAVJETI ZA TRENERE/TRENERICE

- Igrači/igračice i, ako je moguće, treneri/trenerice trebaju se pobrinuti da uloga nije previše slična njihovom vlastitom identitetu kada nasumično biraju ulogu. Ako je to slučaj, treba izvući novu kartu uloge. Inače uloge ostaju onakve kakve su izvučene – zamjena nije moguća.
- Kartice uloga mogu se prilagoditi različitim fokusnim temama. Isto tako, u karticama uloga treba uzeti u obzir razinu poznavanja jezika, dob ciljne grupe i tako dalje.
- Svaki bi učesnik/učesnica trebao/la odvojiti dovoljno vremena da se uživi u ulogu što je jače moguće (vidi pitanja za usmjeravanje).
- Prekidi igre trebali bi se dogoditi kada je lopta više u sredini terena ili kada je lopta izašla u aut.
- I na početku i na kraju vježbe pobrinite se da svi igrači/igračice mogu igrati (oko 2-3 minute svaki).
- Korisno je osvrnuti se na živote učesnika/učesnica kako bi shvatili da mnogi ljudi imaju privilegije, ali isto tako da mnogi ljudi imaju malo ili nimalo privilegija.

(Na primjer, ko ima svoju sobu? Ko ima stariju braću i sestre koji mogu raditi stvari koje ne smijem raditi sam/a? Dobivam li dovoljno džeparca?)

Izjave tijekom utakmice

1. Lako vam je pronaći sportski klub u kojem se možete baviti svojim sportom ovakvi kakvi jeste.
2. U svom sportskom klubu možete bez problema razgovarati o svom privatnom životu i vezama.
3. Možete lako govoriti o svojoj vjeri, učiniti je vidljivom ili prakticirati svoju vjeru u svom sportskom okruženju (npr. odjeća, rituali, znakovi itd.).
4. Ne bojite se vrijeđanja, napada ili zviždanja dok se bavite svojim sportom.
5. Nije vam problem presvući se ili istuširati nakon vježbanja.
6. Možete putovati u sve zemlje na velike međunarodne sportske događaje.
7. Obično nemate problema s ulaskom u sportski objekt zbog svog fizičkog stanja (npr. fizičkih ograničenja).
8. Ne zbijaju se šale na račun vašeg porijekla ili boje kože.
9. Niste imali problema s bavljenjem sportom zbog svog spola.
10. S partnerom se lako možete šetati držeći se za ruke po navijačkom korneru ili ga/ju poljubiti na stadionu.
11. Možete izraziti svoje mišljenje na društvenim mrežama bez straha.

SLIJED METODA

Priprema

- Trener/trenerica pokazuje da će se sada igrati utakmica (npr. nogomet/fudbal). Formiraju se dvije ekipe s istim brojem igrača/igračica i sličnom razinom igre.
- Trener/trenerica dijeli kartice uloga svakom timu koje svaki igrač/igračica potajno čita. Oba tima dobivaju iste karte uloga / identitete uloga na izbor.
- Učesnici/učesnice trebali bi uzeti vremena i razmisliti o biografiji / životnoj povijesti, karijeri itd. uloga.
- Trener/trenerica postavlja pitanja kako bi se identificirali s ulogama. Pitanja su postavljena tako da ima dovoljno vremena za razmišljanje i empatiju. Pitanja o ulozi ili pitanja pojašnjenja mogu se postaviti nakon ove faze i trebaju se razjasniti pojedinačno.
 - ▶ Kakvo je bilo tvoje djetinjstvo/mladost? Lako, teško?
 - ▶ Čime si se volio igrati?
 - ▶ Kako si se počeo baviti sportom?
 - ▶ Kako izgleda tvoja svakodnevnica? Imaš li mnogo hobija? Slobodne aktivnosti?
 - ▶ Je li ti se lako baviti sportom s drugima?
 - ▶ S kakvim ljudima imaš posla? Imaš li puno prijatelja ili malo? Je li ti teško sklapati nova prijateljstva?
 - ▶ Što radiš ujutro, tijekom dana, navečer?
 - ▶ Moraš li puno raditi? Imaš li puno novca i vremena za dokolicu? Imaš li obitelj o kojoj se moraš brinuti?
 - ▶ Kakav je tvoj stil života? Gdje živiš? S kim živiš?
 - ▶ Jesi li zdrav? Imaš li ograničenja?
 - ▶ Imaš li vremena i sredstava za treniranje?
 - ▶ Što te plaši? Što te čini sretnim?

- Trener/trenerica sada objašnjava daljnji tijek igre: Odgovarajuća igra traje dok se ne zaustavi prema uputama (npr. uzvikom ili zviždanjem). Sve osobe tada moraju prestati igrati i ostati točno gdje jesu („zamrznuti se“). Tijekom prekida igre, trener/trenerica postavlja pitanje svim igračima/igračicama.

Važno!

Učesnici/učesnice uvijek trebaju imati dodjeljenu ulogu na pameti i misliti/osjećati iz te uloge, ali ne pokazivati ili „igrati“ ulogu prema van.

Početak igre

- Nakon prvih objašnjenja, počinje zajednička igra (nogomet/fudbal, košarka, itd.) koja traje nekoliko minuta, a svi se mogu uključiti. Nakon nekoliko minuta igre, ona se prekida (uzvikom „stop“ ili zviždalom). Postavlja se prvo pitanje (pogledajte pitanja za usmjeravanje). Igrači/igračice tada trebaju – u svojoj ulozi – razmisliti mogu li na postavljeno pitanje odgovoriti sa DA ili NE. Svaki učesnik/učesnica treba za sebe odlučiti o odgovoru.
 - ▶ Ako na pitanje odgovori sa DA, igrač/igračica može normalno nastaviti igru nakon signala.
 - ▶ Ako se na pitanje odgovori sa NE, osobi nije dopušteno igrati do sljedećeg kola. Ostaju stajati na istom mjestu. Ne smiju se kretati ili igrati ako lopta krene prema njima.
- Kada su svi učesnici/učesnice tiho odgovorili/le na pitanje, igra se nastavlja (u skraćenoj rundi) oko 1-2 minute dok se ne postigne gol ili dok se ne postavi sljedeće pitanje. Po želji, nakon postignutog pogotka svi učesnici/učesnice mogu ponovno igrati do

sljedećeg pitanja (to je preporučeno, posebno za mlađu ciljnu grupu). Ovaj se postupak ponavlja dok se ne postave sva odabrana pitanja.

Važno!

Na kraju treba odigrati redovno kolo u kojem svi učesnici/učesnice mogu sudjelovati u igri (2-3 minute).

Rasprava i refleksija

- Nakon završetka igre učesnici/učesnice trebaju se izvući iz uloga i otresti se. Trener/trenerica upućuje učesnike/učesnice da napuste svoju ulogu (izvuku se iz njih, otresu ih itd.) i traži od njih da skinu svoje markere. Važno je ovoj točki dati dovoljno vremena i prostora kako se iskustvo ne bi zalijepilo za učesnike/učesnice. Treneri/trenerice bi također trebali osigurati da učesnici/učesnice ne mijenjaju uloge jedni s drugima.
- Vodič za refleksiju: Nakon završetka igre, grupa bi se trebala okupiti u plenarnoj sesiji (u sjedećem krugu) kako bi razgovarali o vježbi i razmislili o njoj. Faza refleksije vrlo je važna u ovoj vježbi, a od trenera/trenerice se traži da osigura da se ne reproduciraju stereotipna i klišeizirana mišljenja.

Važno!

Kategoričke izjave pune predrasuda („Oni su jednostavno takvi i zato...“) treba zajednički istaknuti i dekonstruirati u grupi.

- Fokus rasprave bit će na temama privilegiranosti i diskriminacije te njihovim učincima na osobe ili grupe osoba. Konačno, pokušat će se pronaći strategije za to kako bi inkluzivna grupa/tim/razred mogla izgledati i kako bi svaka pojedinačna osoba (ili klub, udruga, itd.) mogla tome doprinijeti.
- Meta-razina: Što se dogodilo u igri? Što ste uočili? Opišite situaciju. To su pitanja za opću refleksiju igre, a ne pojedinačne uloge.
- Osobna razina: Ova točka rasprave je razgovor i refleksija iskustava dodijeljene uloge tijekom igre.
- U tom trenutku trener/trenerica pojašnjava da su uloge u oba tima bile iste i da su, usprkos istoj ulozi, ljudi možda različito reagirali na pitanja – neki su stali, neki nastavili igrati. U raspravi treba napomenuti da ljudi i njihova životna iskustva mogu

izgledati ili biti definirani vrlo različito, ali da kategoriziranje ljudi stvara privilegije i može stvoriti isključenje.

- ▶ Koja je bila tvoja prva reakcija kada si dobio/la kartu uloge? Što misliš o svojoj ulozi?
- ▶ Kako je bilo biti u ovoj ulozi? Kako ti se činilo?
- ▶ Kakva ti je bila utakmica? Što ti se dogodilo u igri?
- ▶ Jesi li često morao/la stati ili si uvijek/često mogao/la igrati?
- ▶ Kako si se osjećao/la kad su drugi mogli igrati, a ti ne? Ili kakav je bio osjećaj igrati dok drugi nisu mogli?
- ▶ Kako je bilo ekipi kad ljudi iz ekipe nisu mogli igrati?
- ▶ Kakve su bile reakcije tvojih suigrača/suigračica?

Sažetak

- Trener/trenerica sažima glavne točke i vodi raspravu o poštenoj igri, uključivanju i isključivanju, diskriminaciji i privilegiranosti. Rasprava se može odnositi i na sport i, šire, na društvo u cjelini.
 - ▶ Koja je svrha vježbe?
 - ▶ Što ste naučili?
 - ▶ Kakve veze sport ima s privilegijama / isključenjem / diskriminacijom / ljudskim pravima?
- Strategije/izgledi: Što mi – svaka pojedinačna osoba – možemo učiniti da budemo inkluzivni u grupi, u sportskom timu, u klubu, u razredu? Koje strategije možemo pronaći?

4.3 PROŠIRENJE I INTERVJUI

Završetak radionice uključuje grupnu dinamičnu igru koja je namijenjena pozitivnom i motivirajućem završetku fairplay radionice.

Na kraju učesnici/učesnice imaju i priliku za razmišljanje, otvorena pitanja i povratne informacije.

Gdje je lopta?

Fokus: Kretanje, komunikacija

CILJ

Učenje o koheziji i timskom radu na razigran način, poboljšanje timskih vještina, komunikacija, zajednički rad za postizanje cilja

SADRŽAJ

Varijanta popularne dječje igre, timske vještine, strategija, suradnja i komunikacija. „Gdje je lopta?“ je vrlo slična igra, samo što je ovdje potrebno više timskog rada jer je tu lopta (ili neki drugi predmet) iza trenera/trenerica.

SLIJED METODA

- Trener/trenerica stoji najmanje 10 metara od grupe okrenut/a leđima.
- Iza trenera/trenerice je lopta udaljena oko 1 metar. Cilj igre, koju igraju treneri/trenerice protiv ostatka grupe, je uzeti loptu i s loptom se vratiti iza osnovne linije.
- Jedan od članova grupe mora držati loptu iza osnovne linije. Lopta se ne smije baciti iza granice (osim ako drugi učesnik/učesnica ne uhvati loptu prije no što se trener/trenerica okrene).
- Najvažnije pravilo je: Ako trener/trenerica kaže, „Gdje je lopta?“, a zatim se skokom okrene za 180 stupnjeva i pogleda grupu, niko se iz grupe ne smije pomaknuti („Smrznu se“). Trener/trenerica šalje svakoga ko se pomakne iza osnovne crte, ali mu je dopušteno da trči natrag u polje čim se trener/trenerica ponovno okrene.
- Ako se trener/trenerica okrene nakon uzvika „Gdje je lopta?“ i lopta više nije tu ili se ne vidi, trener/trenerica može jednom pogađati ko iz grupe ima loptu.
- Učesnici/učesnice mogu sakriti loptu iza leđa (nemojte ju stavljati ispod majice!) i zaštititi loptu.
- Trener/trenerica sada može imenovati osobu iz grupe za koju misli da je (sakrila) loptu.

- Ako je procjena točna, osoba iz grupe mora ispustiti loptu tamo gdje je stajala i vratiti se na osnovnu liniju.
- Čim se trener/trenerica ponovno okrene, ta osoba može utrčati natrag u polje i pokušati pomoći grupi da zaštititi loptu i dovede je iza osnovne linije.
- Ako je trener/trenerica pogriješio/la u svojoj procjeni, osoba pokazuje obje ruke i smije ostati na mjestu.

TRAJANJE

10-15 minuta

MATERIJALI

Lopta ili (sportski) predmet; vidljiva granica ili linija

SAVJETI ZA TRENERE/TRENERICE

- Ovo je timska igra. Nije važno ko je najbrži, nego da se zajedno razvije dobra strategija kako doći do lopte, zaštititi je i prijeći preko osnovne linije.
- Važno je naglasiti da, čim je trener/trenerica leđima okrenut/a grupi, grupi je dopušteno bilo što. Učesnici/učesnice se mogu dodavati, stajati jedni ispred drugih i slično. Najvažnije pravilo je da, čim se trener/trenerica okrene prema grupi, niko se ne smije pomaknuti.
- Recite učesnicima/učesnicama da smiju sakriti loptu, ali ne i kako. To povećava kreativne i strateške vještine grupe.
- Trener/trenerica također predlaže da učesnici/učesnice kao grupa mogu učiniti loptu nevidljivom. To opet otežava treneru da vidi ko ima loptu.

Ravnalo/Lenjir

Fokus: komunikativnost, sposobnost rada u grupi

CILJ

Grupa doživljava pozitivno zaključenje radionice, a komunikacija je važan dio vježbe.

SADRŽAJ

Zajedničko rješavanje zadatka stvara osjećaj jedinstva. Sposobnost timskog rada ponovno je na kušnji. Uvježbavaju se različiti oblici komunikacije i otkrivaju uloge u timu.

SLIJED METODA

- Učesnici/učesnice se postroje u dva reda jedan nasuprot drugome.
- Trener/trenerica postavlja ravnalo/lenjir između tih dvaju redova.
- Učesnici/učesnice podižu ravnalo/lenjir i podižu ga na visinu ramena na kažiprste desne ruke.
- Grupa sada zajedno pokušava spustiti ravnalo/lenjir na pod BEZ razgovora.

- Vježba je završena kada se ravnalo/lenjir spusti na pod, bez da bilo koji učesnik/učesnica izgubi dodir s ravnalom/lenjirom!

TRAJANJE

10-15 minuta

MATERIJALI

Drveno ravnalo/lenjir

SAVJETI ZA VOĐENJE

- Dajte jasne upute na početku. Nakon toga trener/trenerica preuzima samo pasivnu ulogu promatrača. Intervenirajte samo kada učesnici/učesnice razgovaraju ili kada grupa postane destruktivna.
- Ako vježba ne funkcionira bez verbalne komunikacije, u drugom se koraku može dopustiti razgovor.

Povratne informacije

Na kraju fairplay radionice ponovno se radi nekoliko krugova davanja povratnih informacija:

- ▶ Kako vam se svidjela fairplay radionica?
- ▶ Što je bilo dobro? Što je bilo manje dobro?

Rezultati se mogu objaviti barometrom palca (palac gore, vodoravno ili dolje) ili pjevušenjem (svaki učesnik/

učesnica pjevuši onoliko glasno koliko želi; vrlo glasno = jako mu se sviđa; tiho = manje mu se sviđa).

Nakon toga, trener/trenerica pojašnjava sva otvorena pitanja i prelazi na pisani dio povratne informacije (evaluacija).

Evaluacija

Projektini tim evaluira svaku fairplay radionicu u tu se svrhu nakon radionice dijele sljedeći obrasci za ocjenjivanje:

- Izvještaj s radionice (koji sastavljaju treneri/trenerice)
- Obrazac za povratne informacije za supervizore/supervizorice
- List s povratnim informacijama za učesnike/učesnice

Odgovarajući dokumenti dostupni su u Fairplay inicijativi.

Na kraju radionice po želji može biti organizirano grupno fotografiranje, a fairplay će osigurati razne informativne materijale.

Moguće je ponuditi i naprednije radionice za određenu organizaciju!

5. LINKOVI

- www.fairplay.or.at
- <https://edu.fairplay.or.at/en/>
- www.sportinclusion.net
- www.footballzajedno.org
- www.fai.ie
- www.yihr.ba
- www.izi.ba
- www.nkzagreb041.hr
- <https://activedonegal.com/>
- <https://www.uth.gr/en>
- <http://www.atina.org.rs/en>
- <https://www.irishfa.com/>
- <https://www.righttoplay.de/de/>
- <https://edupact.eu/>
- www.theredcard.ie
- <https://sustainabledevelopment.un.org>

Mjesto za bilješke

Kontakt

fairplay - Initiative

Vienna Institute for International Dialogue
and Cooperation (VIDC)

fairplay@vidc.org

Moellwaldplatz 5/9

1040 Beč

Austrija

Igrajmo Zajedno Inicijativa – IZI

office@izi.ba

Husrefa Redžića 17

710 Sarajevo

Bosna i Hercegovina